

U S T A W A

z dnia 7 lipca 2005 r.

*[o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw¹⁾]***Opracowano na podstawie: Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1415, z 2008 r. Nr 96, poz. 608, z 2009 r. Nr 79, poz. 665, z 2015 r. poz. 1587.****<o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych²⁾>**

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i tryb przyznawania kompensaty oraz warunki współpracy organów w Rzeczypospolitej Polskiej z organami innych państw członkowskich Unii Europejskiej właściwymi w sprawach postępowania o uzyskanie tego świadczenia.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

[1) *ofiara – osobę fizyczną, która na skutek przestępstwa poniosła śmierć albo doznała naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia określonych w art. 156 § 1 lub art. 157 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „Kodeks karny”;*]

<1) ofiara – osobę fizyczną, która na skutek czynu zabronionego:

a) poniosła śmierć,

Nowe brzmienie tytułu ustawy wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).**Nowe brzmienie pkt 1–3 w art. 2 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).**

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady nr 2004/80/EC z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw (OJ L 261 z 6.08.2004).

²⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady nr 2004/80/EC z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw (OJ L 261 z 6.08.2004).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 62, poz. 504 i Nr 63, poz. 533.

b) doznała ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, trwających dłużej niż 7 dni;>

[2) osoba najbliższa – małżonka lub osobę pozostającą z ofiarą we wspólnym pożyciu, wstępnego, zstępnego, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia, jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w pkt 1, osoby te pozostawały na utrzymaniu ofiary, która poniosła śmierć na skutek przestępstwa;]

<2) osoba najbliższa – małżonka lub osobę pozostającą z ofiarą we wspólnym pożyciu, wstępnego lub zstępnego ofiary oraz osobę pozostającą z ofiarą w stosunku przysposobienia;>

[3) osoba uprawniona – ofiarę lub osobę dla niej najbliższą;]

<3) osoba uprawniona:

a) osobę najbliższą ofiary, o której mowa w pkt 1 lit. a,

b) ofiarę, o której mowa w pkt 1 lit. b;>

4) kompensata – świadczenie pieniężne przyznawane osobie uprawnionej w trybie określonym w niniejszej ustawie.

Rozdział 2

Zasady i tryb przyznawania kompensaty

Art. 3. Kompensata może być przyznana w kwocie pokrywającej wyłącznie:

- 1) utracone zarobki lub inne środki utrzymania,
- 2) koszty związane z leczeniem i rehabilitacją,
- 3) koszty pogrzebu

[– będące skutkiem popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 2 pkt 1.]

<– będące skutkiem czynu zabronionego, o którym mowa w art. 2 pkt 1.>

[**Art. 4.** Kompensatę przyznaje się, jeżeli przestępstwo zostało popełnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na szkodę osoby mającej obywatelstwo polskie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.]

<Art. 4. Kompensatę przyznaje się, jeżeli czyn zabroniony został popełniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na szkodę osoby mającej miejsce stałego pobytu na tym terytorium lub na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.>

Nowe brzmienie części wspólnej w art. 3 i nowe brzmienie art. 4 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

[Art. 5. Kompensatę przyznaje się jedynie wówczas i w takiej wysokości, w jakiej osoba uprawniona nie może uzyskać pokrycia utraconych zarobków, innych środków utrzymania lub kosztów, o których mowa w art. 3 pkt 2 i 3, od sprawcy lub sprawców przestępstwa, z tytułu ubezpieczenia, ze środków pomocy społecznej albo z innego źródła lub tytułu, niezależnie od tego, czy sprawca lub sprawcy przestępstwa zostali wykryci, oskarżeni lub skazani.]

<Art. 5. Kompensatę przyznaje się jedynie wówczas i w takiej wysokości, w jakiej osoba uprawniona nie może uzyskać pokrycia utraconych zarobków, innych środków utrzymania lub kosztów, o których mowa w art. 3 pkt 2 i 3, od sprawcy lub sprawców czynu zabronionego, z tytułu ubezpieczenia lub ze środków pomocy społecznej, niezależnie od tego, czy sprawca lub sprawcy czynu zabronionego zostali ustaleniu.>

Nowe brzmienie art. 5 i 6 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

[Art. 6. Kompensata nie może przekroczyć 12 000 zł.]

<Art. 6. 1. Kompensata nie może przekroczyć 25 000 zł, a gdy ofiara poniosła śmierć – kwoty 60 000 zł.

2. Jeżeli w sprawie o przyznanie kompensaty sąd uzna, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w ramach kwot określonych w ust. 1 zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.>

[Art. 7. 1. Kompensatę przyznaje się, jeżeli wszczęto postępowanie karne albo odmówiono jego wszczęcia z przyczyn przewidzianych w art. 17 § 1 pkt 4, 5, 8, 10 i 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁴⁾), zwanej dalej „Kodeks postępowania karnego”.

Przepis uchylający art. 7 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

2. Kompensaty nie przyznaje się pomimo wszczęcia postępowania karnego, jeżeli zostało ono następnie umorzono z przyczyn przewidzianych w art. 17 § 1 pkt 1, 2, 3, 7 i 9 Kodeksu postępowania karnego bądź wydano wyrok uniewinniający z przyczyn przewidzianych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego.]

⁴⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680 i Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203 i Nr 163, poz. 1363.

<Art. 7a. 1. Kompensaty nie przyznaje się lub przyznaje w zmniejszonej wysokości, proporcjonalnie do stopnia przyczynienia się ofiary do popełnienia czynu zabronionego, o którym mowa w art. 2 pkt 1.

Dodany art. 7a wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

2. Kompensaty nie przyznaje się, jeżeli ofiara była współsprawcą czynu zabronionego, z którego skutku wywodzi swoje prawo do kompensaty, lub godziła się na ryzyko doznania skutków czynu zabronionego, o którym mowa w art. 2 pkt 1.

3. Kompensaty nie przyznaje się gdy:

- 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia;**
- 2) czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.>**

Art. 8. [1. Organem właściwym w sprawach o przyznanie kompensaty jest sąd rejonowy miejsca zamieszkania osoby uprawnionej, zwany dalej „organem orzekającym”. Organ orzekający rozpoznaje wniosek, stosując odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁵⁾) o postępowaniu nieprocesowym. Czynności w sprawach o

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 100, poz. 648, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228,

przyznanie kompensaty mogą wykonywać referendarze sądowi. Na orzeczenie referendarza przysługuje skarga do sądu.]

<1. Organem właściwym w sprawach o przyznanie kompensaty jest sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu osoby uprawnionej, zwany dalej „organem orzekającym”. W postępowaniu przed organem orzekającym w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.⁶⁾) o postępowaniu nieprocesowym. Czynności w sprawach o przyznanie kompensaty mogą wykonywać referendarze sądowi. Na orzeczenie referendarza przysługuje skarga do sądu.>

Nowe brzmienie ust. 1 i 2 oraz dodany ust. 4a w art. 8 wejdą w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

[2. Jeżeli nie można ustalić miejsca zamieszkania osoby uprawnionej, właściwy jest sąd, w którego okręgu popełniono przestępstwo.]

<2. Jeżeli nie można ustalić miejsca stałego pobytu osoby uprawnionej lub osoba ta ma miejsce stałego pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, właściwy jest sąd, w którego okręgu popełniono czyn zabroniony, o którym mowa w art. 2 pkt 1.>

3. Jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej sądu w sposób określony w ust. 1 lub 2, organem orzekającym jest sąd właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

<4a. Jeżeli osobą uprawnioną jest osoba nieporadna, w szczególności ze względu na wiek lub stan zdrowia, jej prawa może wykonywać osoba, pod której pieczęć osoba uprawniona pozostaje.>

4. Kompensatę przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej lub prokuratora.

[5. Wniosek o kompensatę składa się do organu orzekającego w terminie 2 lat od dnia popełnienia przestępstwa, pod rygorem wygaśnięcia uprawnienia do żądania kompensaty.]

<5. Wniosek o kompensatę składa się do organu orzekającego w terminie 3 lat od dnia ujawnienia się skutków czynu zabronionego, nie później jednak niż

Nowe brzmienie ust. 5 i 6 w art. 8 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571 i Nr 69, poz. 592 i 593.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741 i 1924 oraz z 2015 r. poz. 2, 4, 218, 539, 978, 1062, 1137, 1199, 1311, 1418, 1419, 1505, 1527 i 1567.

w terminie 5 lat od dnia jego popełnienia, pod rygorem wygaśnięcia uprawnienia do żądania kompensaty.>

[6. Uczestnikiem postępowania jest obok osoby uprawnionej prokurator.]

<6. Uczestnikami postępowania są wyłącznie osoba uprawniona i prokurator.>

Art. 9. *[1. Wniosek o kompensatę powinien zawierać:*

- 1) imię, nazwisko, obywatelstwo i adres osoby uprawnionej;*
- 2) informację o stanie rodzinnym osoby uprawnionej;*
- 3) wskazanie daty i miejsca popełnienia przestępstwa stanowiącego podstawę ubiegania się o kompensatę i jego zwięzły opis, z podaniem skutków;*
- 4) informację o rodzaju i wysokości poniesionych kosztów oraz utraconych zarobków lub innych środków utrzymania;*
- 5) uprzedzenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia o nieuzyskaniu odszkodowania lub świadczenia z innych źródeł lub tytułów, o którym mowa w art. 5;*
- 6) oświadczenie osoby uprawnionej, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, o nieuzyskaniu odszkodowania lub świadczenia z innych źródeł lub tytułów, o którym mowa w art. 5;*
- 7) oświadczenie osoby uprawnionej o znajomości obowiązków wynikających z art. 13.]*

<1. Wniosek o kompensatę zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres miejsca stałego pobytu osoby uprawnionej, a w przypadku gdy ofiara poniosła śmierć, także jej ostatni adres miejsca stałego pobytu;**
- 2) numer identyfikacyjny PESEL osoby uprawnionej oraz ofiary, która poniosła śmierć, jeżeli go posiadają albo posiadały;**
- 3) wskazanie daty i miejsca popełnienia czynu zabronionego stanowiącego podstawę ubiegania się o kompensatę i jego zwięzły opis, z podaniem skutków;**
- 4) informację o rodzaju i wysokości poniesionych kosztów oraz utraconych zarobków lub innych środków utrzymania;**

Nowe brzmienie ust. 1 w art. 9 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

- 5) oświadczenie osoby uprawnionej, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, o niezyskaniu odszkodowania lub świadczenia ze źródeł lub tytułów, o których mowa w art. 5;
- 6) uprzedzenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o którym mowa w pkt 5 oraz w ust. 3.>

[2. Do wniosku o kompensatę należy dołączyć odpisy odpowiednich orzeczeń wydanych w postępowaniu karnym, odpisy zaświadczeń lekarskich lub opinii biegłego dotyczących doznania przez ofiarę uszczerbku na zdrowiu oraz inne dokumenty potwierdzające informacje zawarte we wniosku.]

<2. Do wniosku o kompensatę należy dołączyć odpis zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, odpisy orzeczeń wydanych w postępowaniu karnym, odpisy zaświadczeń lekarskich lub opinii biegłych dotyczących doznania przez ofiarę uszczerbku na zdrowiu oraz inne dokumenty potwierdzające informacje zawarte we wniosku.>

Nowe brzmienie ust. 2 i 3 w art. 9 wjedzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

[3. Jeżeli o kompensatę ubiega się osoba najbliższa, dołącza do wniosku dokumenty potwierdzające fakt pozostawania w czasie popełnienia przestępstwa stanowiącego podstawę wniosku na utrzymaniu ofiary, która na skutek tego przestępstwa poniosła śmierć.]

<3. Jeżeli o kompensatę ubiega się osoba uprawniona, o której mowa w art. 2 pkt 3 lit. a, dołącza do wniosku dokumenty potwierdzające fakt pozostawania osobą najbliższą ofiary, która poniosła śmierć, lub, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o pozostawaniu z nią we wspólnym pożyciu.>

4. Wniosek oraz dołączone do niego dokumenty nie wymagają legalizacji ani żadnej innej równoważnej czynności.

5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o przyznanie kompensaty, uwzględniając potrzebę zgromadzenia dostatecznych danych umożliwiających przyznanie kompensaty.

[Art. 10. 1. Organem pomocniczym w Rzeczypospolitej Polskiej jest prokurator okręgowy, w którego okręgu osoba uprawniona ma miejsce zamieszkania lub pobytu.

2. Organ pomocniczy w Rzeczypospolitej Polskiej udziela osobie uprawnionej niezbędnych informacji w zakresie możliwości i warunków ubiegania się o kompensatę przyznawaną przez organ orzekający w Rzeczypospolitej Polskiej, gdy

przestępstwo zostało popełnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udostępnia wzór formularza wniosku o przyznanie kompensaty oraz udziela, na żądanie osoby uprawnionej, ogólnej pomocy i informacji co do sposobu wypełnienia wniosku.

3. Organ pomocniczy udziela osobie ubiegającej się o przyznanie kompensaty w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej niezbędnych informacji w zakresie możliwości i warunków ubiegania się o kompensatę przyznawaną przez organy orzekające w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, gdy przestępstwo zostało popełnione na terytorium tych państw, udostępnia odpowiedni wzór formularza wniosku oraz udziela, na żądanie tej osoby, ogólnej pomocy i informacji co do sposobu wypełnienia wniosku.]

<Art. 10. 1. Organem pomocniczym w Rzeczypospolitej Polskiej właściwym w sprawie uzyskania kompensaty przez ofiarę czynu zabronionego popełnionego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze w sprawie o czyn zabroniony, o którym mowa w art. 2 pkt 1.

Nowe brzmienie art. 10 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

2. Organem pomocniczym w Rzeczypospolitej Polskiej właściwym w sprawie uzyskania kompensaty przez posiadającą miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ofiarę czynu zabronionego popełnionego na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest prokurator okręgowy, w którego okręgu osoba uprawniona ma miejsce stałego pobytu.

3. Organ pomocniczy, o którym mowa w ust. 1, udziela osobie uprawnionej niezbędnych informacji w zakresie możliwości i warunków ubiegania się o kompensatę przyznawaną przez organ orzekający w Rzeczypospolitej Polskiej, udostępnia wzór formularza wniosku o przyznanie kompensaty oraz udziela ogólnej pomocy i informacji co do sposobu wypełnienia wniosku.

4. Organ pomocniczy, o którym mowa w ust. 2, udziela osobie ubiegającej się o przyznanie kompensaty w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej niezbędnych informacji w zakresie możliwości i warunków ubiegania się o kompensatę przyznawaną przez organy orzekające w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, gdy czyn zabroniony został popełniony na terytorium tych państw, udostępnia odpowiedni wzór formularza

wniosku oraz udziela ogólnej pomocy i informacji co do sposobu wypełnienia wniosku.

5. Prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze w sprawie o czyn zabroniony, o którym mowa w art. 2 pkt 1, załącza do akt postępowania przygotowawczego odpis prawomocnego orzeczenia w przedmiocie kompensaty.>

Art. 11. W sprawach o przyznanie kompensaty skarga kasacyjna nie przysługuje.

Art. 12. Kompensata wypłacana jest przez sąd rejonowy, który wydał orzeczenie o przyznaniu kompensaty, w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Wpłata następuje ze środków budżetu państwa.

[Art. 13. 1. Osoba, której przyznano kompensatę, jest obowiązana ją zwrócić, jeżeli umorzono postępowanie karne z przyczyn przewidzianych w art. 17 § 1 pkt 1, 2, 3, 7 i 9 Kodeksu postępowania karnego bądź wydano wyrok uniewinniający z przyczyn przewidzianych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego.

2. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia o umorzeniu postępowania karnego bądź wyroku uniewinniającego prokurator zawiadamia osobę, której przyznano kompensatę, o obowiązku zwrotu kompensaty w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.

3. Kompensatę zwraca się do organu orzekającego, który wydał orzeczenie o przyznaniu kompensaty.

4. Jeżeli osoba uprawniona nie zwróci kompensaty w terminie, o którym mowa w ust. 2, Skarbowi Państwa przysługuje w stosunku do osoby uprawnionej roszczenie o zwrot kompensaty.]

<Art. 13. 1. Osoba, której przyznano kompensatę z naruszeniem przepisów ustawy, jest obowiązana ją zwrócić.

2. Niezwłocznie po ujawnieniu się okoliczności, o których mowa w ust. 1, prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze w sprawie o czyn zabroniony, o którym mowa w art. 2 pkt 1, wzywa osobę, której przyznano kompensatę, do jej zwrotu w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

Nowe brzmienie art. 13 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, nie zwróci kompensaty w terminie, o którym mowa w ust. 2, Skarbowi Państwa przysługuje w stosunku do niej roszczenie o zwrot kompensaty.

4. Powództwo dotyczące roszczenia, o którym mowa w ust. 3, wytacza w postępowaniu cywilnym prokurator.>

[Art. 14. 1. W razie przyznania osobie uprawnionej kompensaty Skarb Państwa ma roszczenie zwrotne do sprawcy lub sprawców przestępstwa, na skutek którego ofiara poniosła śmierć albo doznała naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, określonych w art. 156 § 1 lub art. 157 § 1 Kodeksu karnego.

2. Sprawcy, o których mowa w ust. 1, ponoszą odpowiedzialność solidarną z tytułu roszczenia zwrotnego na rzecz Skarbu Państwa.

3. Powództwo dotyczące roszczeń, o których mowa w ust. 1 i w art. 13 ust. 4, wytacza w postępowaniu cywilnym prokurator na rzecz Skarbu Państwa – sądu rejonowego, o którym mowa w art. 12.]

<Art. 14. 1. W razie przyznania osobie uprawnionej kompensaty Skarb Państwa ma roszczenie zwrotne do sprawcy lub sprawców przestępstwa, na skutek którego ofiara poniosła śmierć albo doznała ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia.

Nowe brzmienie art. 14 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

2. Sprawcy, o których mowa w ust. 1, ponoszą odpowiedzialność solidarną z tytułu roszczenia zwrotnego na rzecz Skarbu Państwa.

3. Powództwo dotyczące roszczenia, o którym mowa w ust. 1, wytacza w postępowaniu cywilnym prokurator.>

Rozdział 3

Współpraca organów pomocniczych i organów orzekających w Rzeczypospolitej Polskiej z organami pomocniczymi i organami orzekającymi w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej

Art. 15. [1. Organ pomocniczy w Rzeczypospolitej Polskiej przyjmuje i niezwłocznie przekazuje wnioski o kompensatę, wraz z niezbędną dokumentacją, organom orzekającym w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Organ pomocniczy przekazuje wnioski, wykorzystując w tym celu właściwy formularz opracowany przez Komisję Europejską.]

<1. Organ pomocniczy, o którym mowa w art. 10 ust. 2, przyjmuje i niezwłocznie przekazuje wnioski o kompensatę, wraz z niezbędną dokumentacją, organom orzekającym w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, wykorzystując w tym celu formularz opracowany przez Komisję Europejską.>

2. Organ pomocniczy nie dokonuje oceny zasadności wniosków.

Art. 16. *[Organ pomocniczy w Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek organów orzekających w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej:]* **<Organ pomocniczy, o którym mowa w art. 10 ust. 2, na wniosek organów orzekających w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej:>**

- 1) przekazuje tym organom, w porozumieniu z osobami, które wystąpiły z wnioskiem o kompensatę, uzupełniające informacje, załączając listę dodatkowych dokumentów;
- 2) przesłuchuje, stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, osoby wskazane przez organy orzekające i przekazuje niezwłocznie tym organom protokoły z przesłuchań;
- 3) może umożliwić organowi orzekającemu przesłuchanie osoby wskazanej przez ten organ, przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość.

Art. 17. Koszty czynności, w tym tłumaczeń dokumentów przekazywanych do organów orzekających w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, dokonywanych przez organy pomocnicze w Rzeczypospolitej Polskiej, obciążają Skarb Państwa.

Art. 18. Organ orzekający w Rzeczypospolitej Polskiej po otrzymaniu wniosku od organu pomocniczego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej niezwłocznie przekazuje temu organowi i osobie, która z wnioskiem wystąpiła, potwierdzenie otrzymania wniosku, informacje o organie orzekającym właściwym do rozpoznania wniosku i o sygnaturze akt oraz, w miarę możliwości, informację o przybliżonym terminie zakończenia postępowania w przedmiocie kompensaty.

Art. 19. Organ orzekający w Rzeczypospolitej Polskiej może występować do organu pomocniczego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej o:

- 1) przekazanie uzupełniających informacji niezbędnych do rozpoznania wniosku;

Nowe brzmienie ust. 1 w art. 15 i nowe brzmienie wprowadzenia do wyliczenia w art. 16 wejdzie w życie z dn. 13.01.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1587).

- 2) przesłuchanie, zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wskazanych osób i przekazanie protokołów przesłuchań;
- 3) zapewnienie niezbędnej pomocy przy przesłuchaniu osoby wskazanej przez organ orzekający przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość.

Art. 20. Przesłuchanie, o którym mowa w art. 16 pkt 3 i w art. 19 pkt 3, może zostać przeprowadzone wyłącznie za zgodą osoby przesłuchiwanej. W stosunku do osoby przesłuchiwanej nie stosuje się środków przymusu.

Art. 21. Organ orzekający w Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje odpis postanowienia w przedmiocie kompensaty organowi pomocniczemu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej i osobom, które wystąpiły z wnioskiem o kompensatę, wykorzystując w tym celu właściwy formularz opracowany przez Komisję Europejską.

Art. 22. 1. Organ pomocniczy i organ orzekający w Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje organowi pomocniczemu i organowi orzekającemu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej korespondencję dotyczącą kompensaty w języku urzędowym tego państwa lub w innym języku wskazanym przez to państwo, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Organ pomocniczy i organ orzekający w Rzeczypospolitej Polskiej przyjmuje od organów pomocniczych i organów orzekających w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej korespondencję w języku polskim i angielskim, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Protokoły z przesłuchań przeprowadzonych przez organ pomocniczy oraz orzeczenia wydane przez organy orzekające w przedmiocie kompensaty przyjmuje się i przekazuje w języku urzędowym państwa, w którym zostały one sporządzone.

Rozdział 4

Przepisy końcowe

Art. 23. Przepisy ustawy mają zastosowanie do przestępstw popełnionych od dnia 1 lipca 2005 r.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 9 ust. 4, art. 10 ust. 2 oraz art. 15-22, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.